

Toegekende valorisatieprojecten 2024

Project 1: Ver-Beeld-Ing aan zet

Titel	Ver-beeld-ing aan zet: Een Praktijkgids voor Arts-based Leren in de Klas
Valorisatieproduct	Praktijkgids met infofiches, stappenplannen en reflectiekaarten
Aanvrager	Universiteit Hasselt
Projectleider	Jetske Strijbos
Samenvatting project	<p>Het doel van dit valorisatieproject is om arts-based methoden toegankelijk te maken voor leraren lager en secundair onderwijs via een praktijkgids.</p> <p>Arts-based leren stimuleert leerlingen om hun denkprocessen, inzichten en ervaringen te uiten door middel van kunstvormen zoals beeldende kunst, muziek, dans en drama (zie Leerpuntfiche 'cultuureducatie'). Deze aanpak biedt een multisensorische, gelaagde benadering van thema's, wat resulteert in een diepgaand begrip en actieve participatie in het leerproces. Ondanks de voordelen vindt arts-based leren nog weinig ingang, omdat leraren zich vaak onvoldoende toegerust weten om deze methoden in hun onderwijspraktijk te integreren.</p> <p>De praktijkgids vertaalt wetenschappelijke inzichten naar onderbouwde, toegankelijke en aantrekkelijke leeractiviteiten, die onderwijsprofessionals inspireren om arts-based leren te implementeren in het lager en secundair onderwijs.</p> <p>De praktijkgids bestaat uit drie delen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Deel 1 biedt overzichtelijke infofiches met samenvattingen van wetenschappelijke inzichten over arts-based leren. - Deel 2 presenteert concrete stappenplannen voor het gebruik van drie arts-based methoden: photovoice, digital storytelling en future headlines. - Deel 3 bevat reflectiekaarten die onderwijsprofessionals ondersteunen bij het evalueren en verbeteren van arts-based leren op hun school. <p>De praktijkgids wordt digitaal en in een losbladige, flexibele vorm beschikbaar gesteld, zodat relevante informatie snel en eenvoudig gevonden en gebruikt kan worden.</p>

Thema's	Cultuureducatie (Toolkit Leren en lesgeven)
Doelgroep	Primaire doelgroep: <ul style="list-style-type: none">- Leraren lager onderwijs (in- en preservice)- Leraren secundair onderwijs (in- en preservice) Secundaire doelgroep: <ul style="list-style-type: none">- Schoolleiders- Lerarenopleiders
Partners	Vrije Universiteit Brussel

Project 2: Historische bruggen bouwen

Titel	Optimalisering van historische onderwijsprocessen door samenwerking tussen secundaire school en historische musea: Bruggen bouwen tussen formeel en non-formeel leren.
Valorisatieproduct	Professionaliseringstraject voor gidsen, lerarenopleiders geschiedenis, leraren en educatoren, inclusief voorbeelden van goede praktijken, illustraties, checklists, sjablonen en een draaiboek.
Aanvrager	KU Leuven
Projectleider	Karel Van Nieuwenhuysse
Samenvatting project	Formeel en non-formeel leren over geschiedenis op (secundaire) school en in historische musea/erfgoedsites zijn complementair en kunnen elkaar enorm versterken. Een systematische literatuurstudie identificeert echter drie spanningsvelden: inzake doelstellingen (cognitief versus emotioneel-affectief), didactische instructiemethodes (leerling- of leerkrachtgestuurd) en de samenwerking tussen school en museum (voor-tijdens-na bezoek). Uit eigen/ander onderzoek blijkt dat het hier gescheiden werelden betreft die elkaar te weinig kennen en weinig communiceren. Daardoor gaat veel potentiële leerwinst verloren. Gebaseerd op een vierjarig PhD-traject (incl. professionele leergemeenschap met actoren uit beide werelden) ontwikkelt dit project een asynchroon online praktisch-georiënteerd, interactief en reflectief professionaliseringstraject, voor gidsen, lerarenopleiders geschiedenis, (student-)leraren en (museum)educatoren. Het bestaat uit vier autonome maar nauw verbonden modules die ingaan op erg relevante en essentiële theoretisch-conceptuele kaders uit beide werelden, het bepalen van doelstellingen voor historische museumeducatie (met focus op moeilijke, controversiële, gevoelige geschiedenis), evidence-informed succesvolle didactische (coöperatieve) aanpakken in historische museumeducatie (incl. omgaan met emoties), en het faciliteren van een succesvolle samenwerking tussen de verschillende actoren. Alle modules zijn gebaseerd op internationale onderzoeksliteratuur en eigen onderzoek. We sluiten concrete voorbeelden van (goede) praktijken en illustraties in, evenals draaiboek, checklists en sjablonen waarmee we met het doelpubliek aan de slag gaan, om zo het ontwerp van krachtige leeromgevingen te bevorderen.
Thema's	Cultuureducatie , sociaal-emotioneel leren (Toolkit Leren en lesgeven) Krachtige leeromgeving ontwerpen

Doelgroep	Onderwijsprofessionals geschiedenis secundair onderwijs: <ul style="list-style-type: none">- leraren- student-leraren- Lerarenopleiders
Partners	KU Leuven – KULAK Buitenlandse partners: <ul style="list-style-type: none">- Universiteit Amsterdam- Reinwardt Academy- PH Luzern- Open Universiteit Nederland- KMMA

Project 3: AI-readiness

Titel	Leerkracht en leerling AI-ready: klaar voor de toekomst
Valorisatieproduct	AI-readytool om te werken aan de AI-readiness van leerlingen
Aanvrager	HOWEST
Projectleider	Katrien Bleus
Samenvatting project	<p>Dit project beoogt AI-readiness in het Vlaamse onderwijs duurzaam te versterken. Het valorisatieproject richt zich op het ontwikkelen en testen van een didactische AI-ready tool voor leerkrachten en leerlingen in de eerste graad secundair onderwijs (A- en B-stroom). Deze tool helpt leerkrachten om op een laagdrempelige, evidence-based en inclusieve manier te werken aan AI-readiness van leerlingen. De tool is een aanvulling op de reeds ontwikkelde AI-kritische denkaarten. Over een termijn van 5 maanden wordt de tool aangemaakt, uitgetest en verder geoptimaliseerd om finaal te worden opgenomen in een website. Door feedback van leerkrachten en leerlingen wordt het materiaal continu verbeterd. De beoogde output zijn praktisch inzetbare lesmaterialen die aansluiten bij de diverse noden van leerlingen, met specifieke aandacht voor inclusiviteit door te werken volgens het 'inclusion by design principe'.</p>
Thema's	<p>Evidence-informed werken</p> <p>Leidraad Digitalisering</p>
Doelgroep	Leerkrachten en leerlingen 1 ^o graad secundair onderwijs
Partners	<ul style="list-style-type: none"> - KTA Brugge - GO! Erasmus Zelzate - Maricolen Brugge

Project 4: Beslissingsproces in het zorgcontinuüm

Titel	Transparante besluitvorming voor leerlingondersteuning: een praktijkinstrument voor betrokken zorg op maat in het lager onderwijs
Valorisatieproduct	Roadmap met bijhorende handleidingen, vragenlijsten en instructievideo
Aanvrager	KU Leuven
Projectleider	Prof. dr. Sara Nijs
Samenvatting project	<p>Het valorisatieproject vertaalt de inzichten uit het doctoraatsonderzoek van drs. Laura Fluyt naar een praktisch product om de ondersteuning van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften (SOB) transparanter en effectiever te maken. Uit het onderzoek bleek dat er binnen het lager onderwijs vaak een gebrek aan transparantie en betrokkenheid is bij het beslissingsproces rond ondersteuning en zorgniveaus. Dit kan leiden tot suboptimale ondersteuning voor SOB-leerlingen.</p> <p>Met het praktijkproduct willen we beslissingsprocessen met betrekking tot de ondersteuning voor leerlingen met SOB faciliteren door alle actoren beter te informeren en actief te betrekken, waardoor besluitvorming transparanter, efficiënter en meer op maat van de leerling wordt voorzien.</p> <p>Het product zal ontwikkeld worden voor en door zorgcoördinatoren aan de hand van een participatief onderzoeksdesign waarbij de doelgroep in elke fase van de ontwikkeling wordt betrokken. Het product is gebaseerd op de belangrijkste inzichten uit het doctoraatstraject van Laura Fluyt, inzichten uit handelingsgericht werken en het Vlaamse zorgcontinuüm. Er is aandacht voor het monitoren van de kwaliteit in elk werkpakket. Er wordt gestreefd naar een brede verspreiding van het product via gekende partners in het onderwijsveld. Er zal beroep gedaan worden op een klankbordgroep van experts voor input en afstemming.</p>
Thema's	Ouderbetrokkenheid (Toolkit Leren en lesgeven) Brede basiszorg en verhoogde zorg
Doelgroep	Zorgcoördinatoren en zorgleerkrachten lager onderwijs

Project 5: Kwaliteit onderwijs EMB

Titel	Inspiratiegids voor kwaliteitsverbetering in onderwijs en zorg voor kinderen met EMB: praktische handvatten voor evidence-informed werken
Valorisatieproduct	Inspiratiegids, incl. praktijkgerichte voorbeelden
Aanvrager	KU Leuven
Projectleider	Prof. dr. Sara Nijs
Samenvatting project	<p>Dit project ontwikkelt een inspiratiegids die school- en welzijnsteams ondersteunt bij het verbeteren van het onderwijs- en zorgaanbod voor kinderen met ernstig meervoudige beperkingen (EMB). Deze gids bouwt voort op een bestaand kwaliteitskader en vertaalt theoretische handvatten naar concrete, praktische richtlijnen, voorbeelden en reflectievragen. Zo worden teams niet alleen gestimuleerd om te reflecteren op hun huidige praktijken, maar ook aangemoedigd om verbeteringen door te voeren. De inspiratiegids, zowel digitaal als printvriendelijk beschikbaar, is laagdrempelig opgezet en biedt ondersteuning zonder dat specifieke onderzoekservaring vereist is.</p> <p>Door praktijkgerichte voorbeelden en toegankelijk taalgebruik wordt de gids toepasbaar en bruikbaar in de dagelijkse praktijk. Daarnaast zorgen we ervoor dat de informatie actueel en van hoge kwaliteit blijft door regelmatige updates en feedback uit focusgroepen. De verwachte effecten van dit project zijn een verbeterde, evidence-informed werkwijze bij het onderwijs en de zorg voor EMB-kinderen en een verhoogd gevoel van competentie en voldoening bij professionals. Via evaluaties en focusgroepen worden de impact en het gebruik van de inspiratiegids beoordeeld, wat bijdraagt aan duurzame kwaliteitsverbetering en verhoogde efficiëntie in de ondersteuning van EMB-kinderen</p>
Thema's	Brede basiszorg en verhoogde zorg
Doelgroep	School- en welzijnsteams

Project 6: Refters en speelplaatsen

Titel	Kwalitatieve middagpauzes in de basisschool: Refters en Speelplaatsen
Valorisatieproduct	Kennisclips en poster
Aanvrager	KdG
Projectleider	Haydée De Loof
Samenvatting project	<p>Het valorisatieproject ‘Refters en Speelplaatsen’ vertaalt onderzoeksinzichten naar praktische tools om de kwaliteit van middagpauzes in Vlaamse basisscholen te verbeteren. Het project richt zich op het bieden van concrete aanbevelingen voor directies en beleidsmedewerkers en handvatten voor de leerkrachten en kindbegeleiders die middagtoezicht houden. Via vijf werkpakketten worden de resultaten uitgewerkt en verspreid:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Projectmanagement: coördinatie van de planning, budgetbeheer en kwaliteitsbewaking. 2. Vertalen van onderzoeksresultaten: opstellen van actiegerichte kernboodschappen voor directies, gericht op structuur, infrastructuur en toezicht. 3. Opnemen van Kennisclips: creëren van kennisclips om directies te begeleiden bij de implementatie van aanbevelingen, met focus op A) structurering van de middagpauze, B) aanpassingen in infrastructuur, C) samenstelling en training van het toezichtsteam. 4. Ontwerpen van poster: ontwikkelen van een poster (visueel geheugensteuntje) met praktische tips voor leerkrachten en kindbegeleiders, gericht op conflictpreventie en vermindering van overprikkeling. 5. Communicatie en Promotie: gerichte campagne om de materialen breed te verspreiden en de implementatie in scholen te bevorderen <p>Het project streeft naar een betere organisatie van de middagpauze, minder conflicten en een rustiger schoolklimaat, met blijvende impact op het welzijn en de leerprestaties van leerlingen, en het welzijn van het personeel.</p>
Thema's	<p>Sociaal-emotioneel leren en lichamelijke ontwikkeling stimuleren (Toolkit leren en ontwikkelen bij kleuters)</p> <p>Sociaal-emotioneel leren en bewegingsactiviteiten (Toolkit Leren en lesgeven)</p>

Doelgroep	Basisonderwijs (kleuter en lager): <ul style="list-style-type: none">- directie en beleidsmedewerkers- leerkrachten en kindbegeleiders
------------------	---

Project 7: Podcast Rekencafé

Titel	RekenCafé: een podcast en website over rekenen, rekenonderwijs en rekenproblemen
Valorisatieproduct	Podcastreeks
Aanvrager	HOGENT
Projectleider	Lien Peters
Samenvatting project	Leerkrachten kunnen een krachtigere leeromgeving creëren voor hun leerlingen wanneer ze meer kennis hebben over hoe kinderen leren. Psycho-educatie in combinatie met sensibilisering en het aanreiken van concrete handvaten is hierbij essentieel. Met deze bijdrage stellen we daarom een reeks podcastafleveringen voor waarin we wetenschappelijke kennis over verschillende onderwerpen rond rekenen, rekendidactiek en rekenproblemen zullen toelichten en bediscussiëren met experts uit de wetenschap en uit de praktijk. Op deze manier werken we aan sensibilisering en psycho-educatie om evidence-informed werken in de onderwijspraktijk te ondersteunen en te stimuleren.
Thema's	Beginnende gecijferdheid stimuleren (Toolkit Leren en Ontwikkeling bij kleuters) Feedback geven aan leerlingen , Metacognitie & zelfregulerend leren (Toolkit Leren en lesgeven) Leidraad Differentiatie
Doelgroep	Onderwijsprofessionals en onderwijsbeleidsmedewerkers: leerkrachten kleuter, lager en secundair onderwijs, zorgteams, directies, leersteunondersteuners, CLB-medewerkers, PBD-medewerkers ...
Partners	Stemlicht BV